

Aquest projecte està impulsat per:



Ajuntament de la Vall d'en Bas

ITINERARIS EDUCATIUS PERSONALITZATS

GUIA D'ÚS

DE LES EINES: MESOGRAM EDUCATIU, EPA (ECOLOGIES
PERSONALS D'APRENENTATGE) I DIETA EDUCATIVA

Amb la col·laboració de:



Amb el suport de:



Diputació de Girona

ÍNDEX

3 Projecte pilot “Itineraris educatius personalitzats”

4 Per a què aquesta guia?

4 Com identificar els ecosistemes educatius?
El mesograma educatiu

Recomanacions que es proposen i com construir el mesograma educatiu

8 Com identificar les ecologies d'aprenentatge de
l'alumnat? **L'eina EPA - Ecologies Personals
d'Aprenentatge**

Com s'aplica? i recomanacions que es proposen

13 Com identificar la “dieta educativa” de
l'alumnat? **L'eina dieta educativa.**

15 Referències bibliogràfiques

16 Annex. Material per crear el **mesograma
educatiu** i per crear **l'EPA**

PROJECTE PILOT

“Itineraris educatius personalitzats”

El projecte pilot “Itineraris educatius personalitzats” és el resultat de la col·laboració entre l'Ajuntament d'Olot (àrea de Cultura i Educació) i l'Ajuntament de la Vall d'en Bas, en tant que entitats impulsores, i l'Institut de Recerca Educativa de la Universitat de Girona, l'Aliança Educació 360 de Comarques Gironines, la Federació de Moviments de Renovació Pedagògica (FMRPC), amb el suport de la Diputació de Girona, i la participació de l'Escola Verntallat, l'Escola Pla de Dalt, l'IE Greda i l'Escola Pia d'Olot.

El projecte té l'objectiu inicial de **codissenyar un conjunt d'eines i recursos per afavorir els processos d'orientació i acció tutorial des de la perspectiva de la personalització de l'aprenentatge**. S'assumeixen els següents conceptes clau:

NOVA ECOLOGIA DE L'APRENTATGE

Les circumstàncies socials, econòmiques, polítiques, culturals associades a l'Era Digital, o Societat de la Informació, han afavorit un canvi en els paràmetres sobre els quals es recolza l'aprenentatge: on, quant, amb qui, com i què aprenem. D'un model d'escolarització universal centrat en l'escola (encapsulament de l'aprenentatge al context escolar) s'està passant a un paradigma que concep l'aprenentatge al llarg, ample i profund de la vida (acció distribuïda i connectada entre els diferents temps, espais i agents socials, educatius i comunitaris) (Coll, 2013; Coll et al., 2020; González-Patiño i Esteban-Guitart, 2014)

DIETA CULTURAL

Està formada pel conjunt d'elements i oportunitats culturals disponibles per un individu o grup de persones al llarg del seu desenvolupament. La dieta rebuda està a la vegada determinada per la dieta ofertada, el total de productes culturals disponibles, a nivell virtual o físic (Del Río i Del Río, 2008).

ECOLOGIES D'APRENTATGE

Conjunt de contextos i espais físics i/o virtuals que ofereixen oportunitats d'aprenentatge. Cada context està configurat per una sèrie única d'activitats, recursos materials, relacions i interaccions (Barron, 2006).

TRAJECTÒRIA PERSONAL D'APRENTATGE:

Vinculació d'experiències d'aprenentatge (vivències, sabers, competències) que són el resultat del trànsit i participació en diferents activitats i pràctiques socials, culturals, artístiques, comunitàries i educatives (Esteban-Guitart, 2021).

ECOSISTEMES EDUCATIUS

Conjunt d'oportunitats educatives disponibles en un determinat territori (agents formals, no formals i informals que es relacionen entre si) (Civís i Díaz-Gibson, 2021).

PER A QUÈ AQUESTA GUIA?

- Per oferir recursos i eines per acompanyar l'acció tutorial.
- Per oferir recursos i eines per enriquir l'avaluació, informes i/o expedients acadèmics. Per obtenir un millor coneixement dels contextos i situacions d'aprenentatge de l'alumnat.
- Per poder vincular els interessos i necessitats dels i les aprenents amb les diferents oportunitats educatives i d'aprenentatge escolar.
- Per promoure que l'alumnat reflexioni sobre tot allò que fa fora de l'escola, així com el seu valor i importància educativa.
- Per obtenir una *radiografia* d'aula i de centre al voltant de les activitats realitzades en l'anomenat "temps no lectiu".
- Per millorar el coneixement i relació de les xarxes socioeducatives (ecosistemes d'aprenentatge)
- Per facilitar la relació amb les famílies a través de l'intercanvi d'informació valuosa per l'aprenentatge i l'acció educativa.
- Per facilitar la relació i intercanvi d'informació valuosa entre l'escola i l'ajuntament permetent identificar, per exemple, determinades necessitats i oportunitats educatives i socioeducatives.
- Per facilitar la relació i intercanvi d'informació valuosa entre l'escola i l'ajuntament permetent identificar, per exemple, determinades necessitats i oportunitats educatives i socioeducatives, així com complementar i/o enriquir la realització d'activitats educativa fora de l'horari escolar a través de programes municipals d'accés (com per exemple el programa Accés Obert que ofereix l'Ajuntament d'Olot).

COM IDENTIFICAR ELS ECOSISTEMES EDUCATIUS?

El mesograma educatiu

Es tracta d'una eina o dispositiu que permet identificar, visibilitzar, reflexionar i construir propostes com a centre educatiu des de la seva relació amb el conjunt de l'ecosistema educatiu (xarxa socioeducativa). Es tracta d'un "sociograma" de l'escola o institut que valora el conjunt de relacions que estableix amb altres agents i actors socials, educatius i/o comunitaris (veure Figura 1). Pensada per utilitzar-se en un context col·lectiu de claustre, l'eina busca identificar els agents i espais amb els quals l'escola manté alguna relació, així com, a través d'una llegenda, qualificar aquestes relacions amb l'objectiu final de reconèixer i enfortir l'ecosistema socioeducatiu local, o la xarxa socioeducativa configurada pel centre escolar i altres entitats, institucions, agents amb els quals es vincula i relaciona.

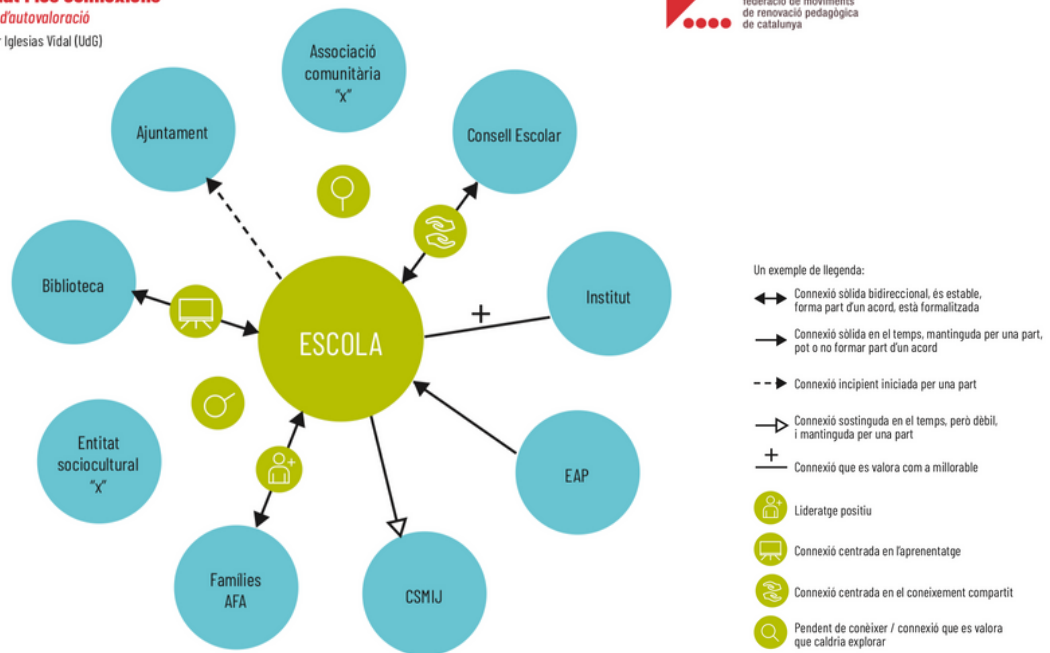
Figura 1. Mesograma educatiu

**Centres educatius en clau Educació a temps complet:
Aprofundint en l'equitat i les connexions**
3 preguntes clau i 2 recursos d'autovaloració
Per Moisés Esteban-Guitart i Edgar Iglesias Vidal (UdG)



**RECURS 1:
El mesograma
educatiu
(MesEdu)**

Exemple:



Font: <https://www.mrp.cat/inici/421/presentacio-eines-deducacio-a-temps-complet>

El material que s'ofereix des del FMRPC permet elaborar el mesograma de forma col·laborativa en una sessió de claustre, de coordinació o fins i tot de consell escolar, per exemple. Aquesta eina, permet tenir una visió global del mapa de relacions amb els recursos i agents del territori, tot valorant-los i categoritzant-los a partir d'una llegenda pròpia. A més a més, l'eina va acompanyada d'una sèrie de preguntes que persegueixen crear processos de reflexió col·lectiva entre l'equip docent d'un determinat centre al voltant de tres eixos o dimensions: que fem i què podríem fer per connectar-nos amb l'entorn i amb l'alumnat, i alhora què fem i què podríem fer per millorar la cohesió social i l'equitat.

Per tant, per implementar el Mesograma Educatiu es duen a terme dues activitats diferents. Primerament, es fa aquesta reflexió col·lectiva mitjançant les preguntes esmentades (veure Figura 2), i, per altra banda, es construeix el mesograma educatiu, és a dir una radiografia que permeti plasmar en un mateix suport tots els vincles i relacions que l'escola comparteix amb el conjunt de l'ecosistema educatiu, així com categoritzant la relació que és té amb cada un d'ells (com s'observa en l'exemple de la Figura 2).

A continuació s'especifiquen els passos a seguir en cada una de les activitats esmentades juntament amb els materials de suport corresponents.

Figura 2. Tres blocs de preguntes clau per respondre conjuntament com a centre educatiu

TRES BLOCS DE PREGUNTES CLAU A FER-NOS COM A CENTRE EDUCATIU

Què fem...	... per connectar-nos amb l'entorn?
Què podríem fer...	... per connectar-nos amb l'alumnat?
	... per millorar l'equitat i la cohesió social?

Font: <https://www.mrp.cat/inici/421/presentacio-eines-deducacio-a-temps-complet>

Reflexió col·lectiva al voltant dels següents tres eixos o dimensions:

Per connectar-nos amb l'entorn	
Què fem? a) Coneixem les oportunitats d'aprenentatge que ofereix l'entorn comunitari? (per exemple: entitats de lleure, equipaments esportius, entitats culturals, activitats extraescolars, etc.). b) Les integrem al nostre projecte educatiu de centre? (per exemple, a través d'activitats curriculars dinamitzades per altres agents de la comunitat, a través d'activitats curriculars desenvolupades fora el centre amb altres espais o agents de la comunitat, etc.). c) Establim connexions amb altres agents o espais de la comunitat? (per exemple, amb centres oberts, entitats de lleure educatiu, equipaments culturals, centres d'esports, etc.). Quin és el sentit de la connexió? (per exemple, informatiu, consultiu, d'interdependència, etc.). S'ha acordat abans el seu sentit amb els agents o espais educatius? Amb quina periodicitat es donen? Contemplem una figura de connexió dins el centre amb les oportunitats educatives de l'entorn comunitari? Quina? Amb quines condicions? (per exemple, tipus de suport institucional, tipus de dedicació, formació específica de la figura, etc.).	què podríem fer per aconseguir-ho?

Per connectar-nos amb l'alumnat	
Què fem? a) Tenim en compte les singularitats, interessos, necessitats, objectius i experiències de l'alumnat per tal d'enriquir les activitats curriculars? (per exemple, conèixer els ecosistemes d'aprenentatge particulars identificant les activitats, recursos o agents de rellevància per l'alumnat). b) Promovem que l'alumnat proposi i co-disseñi activitats curriculars? (per exemple, posant en pràctica estratègies per a la personalització de l'aprenentatge). Promovem que l'alumnat s'impliqui en la seva avaluació? Disposem de plans personalitzats d'aprenentatge?	què podríem fer per aconseguir-ho?

Font: <https://www.mrp.cat/inici/421/presentacio-eines-deducacio-a-temps-complet>

Per millorar l'equitat i la cohesió social

Què fem?

- a) Coneixem els motius pels quals l'alumnat participa o no de les oportunitats d'aprenentatge de l'entorn comunitari? Coneixem quin és el **valor educatiu** que les **famílies** atribueixen a les oportunitats d'aprenentatge de l'entorn comunitari? (per exemple, de reconeixement, desconeixement a causa de la manca d'experiències prèvies, etc.).
- b) Contemplem mesures per assegurar la **participació** de l'alumnat amb més **dificultats d'accés**? (per exemple, barreres econòmiques, desconeixement de la seva existència, barreres culturals, etc.).
- c) **Orientem i promovem**, des de tutoria o d'una figura específica la participació de l'alumnat en oportunitats d'aprenentatge de l'entorn comunitari? (per exemple, lleure educatiu, activitats culturals, esportives, etc.).

què podríem fer per aconseguir-ho?

Font: <https://www.mrp.cat/inici/421/presentacio-eines-deducacio-a-temps-complet>

RECOMANACIONS QUE ES PROPOSEN

- Fer alguna dinàmica de treball, per exemple, dividir primer tot l'equip docent en grups petits perquè es treballi en grups més reduïts i així potenciar que tothom tingui veu i espai per poder contribuir. I després, compartir-ho conjuntament, posar-ho en comú i fer el debat final.

CONSTRUCCIÓ DEL MESOGRAMA EDUCATIU

Per la construcció del Mesograma Educatiu es necessita el material proporcionat a l'Annex i un suport on enganxar els adhesius (el material està dissenyat per ser en format adhesiu, tot i que també es pot imprimir amb paper i enganxar-los amb cola, o portar-ho a terme de la manera que el centre consideri més adient i pràctic).

A continuació s'especifiquen els passos a seguir per crear el Mesograma.

Pas 1. Situar l'escola al mig del suport que s'utilitzi (rodona verda).

Pas 2. Escriure en cada una de les rodones blaves els recursos i agents del territori que l'escola manté una relació o vincle.

Pas 3. Enganxar les rodones blaves al voltant del cercla que simbolitza l'escola.

Pas 4. A partir de la llegenda de la figura 1 categoritzar aquestes relacions enllaçant el cercla que simbolitza l'escola amb cada un dels diferents agents i actors socials, educatius i comunitaris del territori detectats (rodones blaves) mitjançant el tipus de fletxa que correspongui al tipus de connexió que comparteixen.

Pas 5. Fer servir els cercles verds petits amb els símbols corresponents per acabar de categoritzar i valoritzar les connexions (veure llegenda de la figura 1).

RECOMANACIONS QUE ES PROPOSEN

- Fer visible el resultat final, el mapa de relacions del centre educatiu amb el conjunt d'agents del territori (mesograma), en algun espai del centre educatiu. Això permet que el professorat de nova incorporació, per exemple, es familiaritzi amb l'ecosistema educatiu.

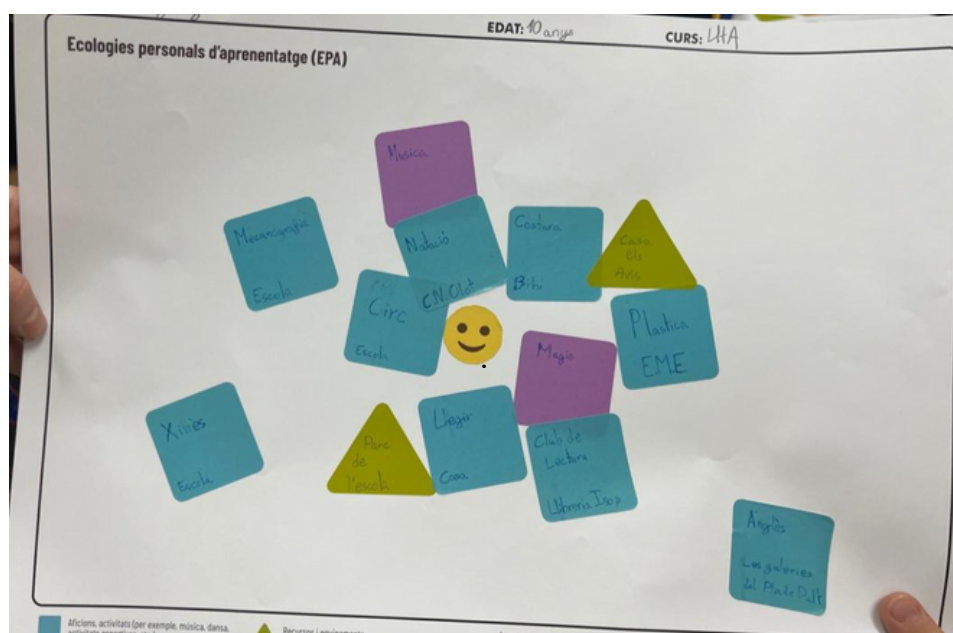
COM IDENTIFICAR LES ECOLOGIES D'APRENTATGE DE L'ALUMNAT?

Les Ecologies Personals d'Aprenentatge (l'EPA)

Es tracta d'una **representació gràfica de les activitats, relacions (ajudes, suports), oportunitats educatives (equipaments) dels quals disposa i utilitza un determinat alumne**. Aquesta eina està pensada per utilitzar-se des de l'acció tutorial del centre (tutor/a, equip docent, TIS, Educador/a Social, etc.) en forma de fitxa personal de cada alumne o d'Excel del conjunt del grup-classe com veurem més endavant.

La proposta és que l'alumne, amb l'assessorament del tutor/a i, si és apropiat, de la família, pugui identificar i prendre consciència de les seves aficions i activitats, així com dels recursos, equipaments i suports socials i educatius que contribueixen al seu desenvolupament educatiu i personal. És a dir, amb aquesta eina es proposa que l'alumne, amb l'ajuda del tutor/a, també de la família si escau, l'alumne construeixi una radiografia (un mapa) del seu propi "fora escola" identificant i prenent consciència al voltant de les aficions i activitats que realitza, els recursos i equipaments, així com els suports socials i educatius; tenint en compte que com més al centre de la representació figurin més significatives i importants són per l'aprenent. Així com també del conjunt d'activitats educatives que voldria disposar.

Figura 3. Exemple d'una EPA d'un/a alumne/a de 4t de primària.



COM S'APLICA?

Per la construcció de l'EPA es necessita el material proporcionat a l'Annex (el material està dissenyat per ser en format adhesiu, tot i que també es pot imprimir amb paper i enganxar-los amb cola, o portar-ho a terme de la manera que el centre consideri més adient i pràctic).

A continuació s'especifiquen els passos a seguir per crear l'EPA.

A L'ÀULA AMB EL GRUP CLASSE

- Pas 1.** Col·locar al mig del foli el cercle amb la cara somrient. Aquesta cara simbolitza l'aprenent. També poden dibuixar la seva cara de forma creativa.
- Pas 2.** Escriure en els requadres blaus les aficions, activitats i extraescolars que duen a terme fora de l'horari lectiu escolar. Recomanem que s'especifiquin també al lloc on ho duen a terme, i si pot ser, també els dies.
- Pas 3.** Escriure en els triangles verds els recursos i equipaments que l'alumne utilitza i freqüenta.
- Pas 4.** Escriure en les estrelles magentes les ajudes i suports socials i educatius amb els quals compta l'alumne/a.
- Pas 5.** Escriure en els requadres liles aquells equipaments, recursos, activitats i suports que l'alumnat voldria disposar, o tenir, i que pels motius que sigui no pot realitzar o disposar.
- Pas 6.** Enganxar totes les activitats, aficions, recursos, equipaments, suports socials i educatius, i les activitats desitjades identificades al voltant del cercle amb la cara somrient. Col·locar-ho amb la premissa que com més al centre de la representació figurin més significatives, importants, són per l'aprenent.

TREBALL POSTERIOR

- Pas 7.** Entrevista amb l'alumne perquè t'expliqui la seva pròpia valoració de l'EPA.
- Pas 8.** Aprofitar la radiografia del fora escola de cada infant per compartir-la amb la família perquè aquesta conegui la percepció de l'infant sobre les activitats que fa.

Fer el buidatge de cada EPA amb la informació obtinguda per tal de tenir la

- Pas 9.** informació recollida i aconseguir a la vegada una foto de grup.

Analitzar la dieta educativa de l'alumnat com a eina complementària (veure

- Pas 10.**pàgina 14).

RECOMANACIONS QUE ES PROPOSEN

- La creació de l'EPA ha d'anar acompanyada de la guia i suport del tutor i tutora, per tant, planificar realitzar-la en grups no molt nombrosos, o comptar amb el suport d'altres mestres o professionals.
- Tot i que l'EPA proporciona una molt bona radiografia del fora escola de l'aprenent, és important ser present en el procés en què l'alumne ho crea (en la mesura que es pugui), perquè aquest proporciona molta informació addicional.
- L'activitat dirigida de crear l'EPA a l'aula, ha d'anar acompanyada de preguntes que fomentin la reflexió dels infants envers totes aquestes activitats, recursos, suports i equipaments que es pretenen identificar, prendre consciència i fer un judici de valor.
- Referent a l'EPA desitjada (requadre lila), és important tenir en compte que probablement l'infant no sap que li agradaria perquè sovint desconeix les oportunitats que té al voltant, al mateix poble, barri o ciutat. Per tant, remarcar la importància d'elaborar el Mesograma Educatiu com a centre perquè l'equip docent conegui les activitats i recursos que ofereix la mateixa ciutat i entorn. D'aquesta manera, el tutor o tutora pot plantejar als alumnes activitats i recursos que potser desconeixien, i en conseqüència mai s'havien plantejat.
- A mesura que es vagin implementant les EPA en els cursos acadèmics, es pot crear un Mesograma on es vegin reflectits els clubs esportius (amb els esports que ofereixen), les escoles d'idiomes amb les llengües que imparteixen, associacions (de lleure, culturals...) a partir de les respostes que s'obtinguin de les EPAs de l'alumnat. Això ja és fer un pas més endavant, però d'aquesta manera els infants podran conèixer d'una manera molt visual moltes de les oportunitats que té al voltant, al mateix poble, barri o ciutat, i per tant plantejar-se si els hi agradaria formar-ne part.
- Es recomana començar a passar l'EPA a partir de cicle mitjà, no en edats inferiors. Això és degut a la reflexió per part de l'alumnat que requereix la pròpia eina sobre tot allò que fa fora l'horari lectiu.
- Una dinàmica complementària podria consistir en fer una previsió d'aula prèvia a la implementació de l'eina i comparar-la amb els resultats obtinguts després de la seva aplicació. Això podria ajudar a reflexionar sobre si els resultats han estat sorprenents i quina nova informació s'ha pogut extreure.

PROPOSTA DE FORMULARI PER RECOPILAR LA INFORMACIÓ OBTINGUDA DE CADA EPA

Per tal de tenir la informació recollida en un sol lloc, es proposa fer una recopilació de l'EPA de cada infant del grup classe en una fulla de càlcul Excel. A més, aquesta eina permet generar gràfics dels resultats, permeten així tenir una mirada global de grup sense perdre la mirada personal. Aquesta foto de grup que permet aquest buidatge, pot ajudar a saber a quin tipus d'alumnes i famílies hi ha darrera.

Per automatitzar la creació de l'Excel i els gràfics, recomanem utilitzar un formulari de Google Forms i respondre-ho una vegada per a cada alumne/a. A continuació compartim una proposta de formulari per recopilar la informació que es considera necessària i complementària.

Taula 1. Informació detallada del per formulari per recopilar la informació de cada EPA.

Dades personals:

1. Nom infant
2. Curs
3. Anys que porta a l'escola (*proporciona informació sobre el grau d'arrelament de l'infant al municipi*).
4. Situació socio-familiar .
5. En ciutats grans especificar el barri on viu
6. Gènere

Activitats que fa:

1. Nombre d'activitats (*si és possible, especifiqueu el nombre d'hores que l'infant dedica a les activitats extraescolars en lloc del nombre d'activitats, ja que no totes reben la mateixa quantitat de temps i atenció. Ex. patinatge sol ser un esport que es dediquen moltes més hores que un altre*).
2. Tipologia/es de les activitats que realitza (*amb l'opció de preguntes múltiples es mostren els tant per cents i les gràfiques proporcionant ràpidament una visió global de l'aula*).
 - Suport a l'estudi
 - Esportives
 - Artístiques
 - Tecnològiques
 - Idiomes
 - Naturalistes
 - Centre obert/ casal entre setmana
 - Esplai / Cau (lleure)
 - Casal / activitats en període de vacances
3. Lloc on realitza l'activitat (*t'ajuda a obtenir informació si l'activitat que realitza és subvencionada, oferta pública, etc*).
 - A l'escola
 - Fora de l'escola
4. Especificar cada extraescolar 1 (activitat + lloc (on?) + dies de la setmana (quan? i freqüència?) (*saber el lloc on realitza l'activitat t'ajuda a obtenir informació si l'activitat que realitza és subvencionada, oferta pública, etc - a l'escola - fora de l'escola*)).
5. On realitza activitats extraescolars
 - En entitats i/o empreses privades
 - En entitats públiques
6. Costos associats a les l'extraescolars
 - La família assumeix la totalitat del cost
 - L'activitat està subvencionada per alguna institució pública
7. Activitats que identifica com a desitjables o que li agradaria realitzar
8. Activitats no regulades / equipaments i espais que utilitza
9. Activitats identifica com a desitjables o que li agradaria realitzar?
10. Persones que identifica com a significatives/importants/referents?

Aquesta és una proposta el més completa possible per que serveixi com a model i guia per als centres. A partir d'ella, cada escola la pot adaptar segons les seves necessitats i context.

En aquest [enllaç](#), podeu trobar el formulari en format Google Forms.

A continuació, compartim aspectes a tenir en compte per l'aplicació de l'EPA a l'aula, juntament amb la llegenda associada a aquesta eina que permet il·lustrar el contingut específic que s'inclouria en cadascuna de les categories perquè pugui servir de guia en la implementació.

Taula 2. Categories de l'EPA.

	Quadrat blau: Activitats extraescolars regulades que fa (aficions i activitats) Activitats extraescolars que fa amb regularitat amb un horari a la setmana. Un quadrat per cada activitat. Exemple: Activitats esportives, activitats artístiques (música, dansa...), idiomes, activitats tecnològiques, suport a l'estudi, activitats de lleure (Esplai, Cau...) Especificar ON i QUAN (ex. Futbol, U.E. Olot, dilluns i dimarts)
	Triangle verd: Activitats no regulades específicament però que realitzo amb certa assiduitat. Us acompanyo aquests espais. Exemple: Anar a la biblioteca, pavelló esportiu, jugar a la plaça, llegir a casa..., anar al casal o centre obert..., església / mesquita, teatre, piscina, ludoteca, museus...
	Persones de referència, amb qui vincula a nivell familiar, educatiu o social Per exemple: pare, mare, algun altre familiar, tutor/a escola, educador/a, referent centre obert, club esportiu, lleure educatiu... totes aquelles persones que l'infant identifica com a significatives / importants / referents.
	Quadrat lila: Activitats extraescolars que no fa i li agradaria de fer Un quadrat per cada activitat
	Sol groc: Activitats d'estiu Activitats d'estiu a les que ha participat i preveu participar aquest proper estiu: Casal, colònies, campaments,...

Taula 2. Aspectes a tenir en compte per l'aplicació a l'aula (sessió amb l'alumnat en grup-classe)

Motivació de l'alumnat	Breu explicació del sentit de l'activitat: Reconèixer i valorar totes les activitats i oportunitats educatives que fan i tenen accés des de l'escola i l'entorn per millorar el propi èxit educatiu. Podeu trobar més argumentari a www.educacio360.cat
Motivació de l'alumnat	Tisores, bolígraf / llapis i tub de cola
Material a aportar pel tutor tutor/a	Full de l'alumne que proporciona el projecte. Important remarcar que posin el nom i curs i explicar que han de posar a cada categoria de l'EPA.
Durant l'activitat	Comentar amb els alumnes, allò que posen al full, fer petites indicacions per ajudar a que si reflecteixi la majoria d'accions, recollir algunes valoracions per fer la sessió conjunta d'interpretació dels resultats.

Taula 2. Aspectes a tenir en compte per l'aplicació a l'aula (sessió amb l'alumnat en grup-classe)

Motivació de l'alumnat	Breu explicació del sentit de l'activitat: Reconèixer i valorar totes les activitats i oportunitats educatives que fan i tenen accés des de l'escola i l'entorn per millorar el propi èxit educatiu. Podeu trobar més argumentari a www.educacio360.cat
Motivació de l'alumnat	Tisores, bolígraf / llapis i tub de cola
Material a aportar pel tutor tutor/a	Full de l'alumne que proporciona el projecte. Important remarcar que posin el nom i curs i explicar que han de posar a cada categoria de l'EPA.
Durant l'activitat	Comentar amb els alumnes, allò que posen al full, fer petites indicacions per ajudar a que si reflecteixi la majoria d'accions, recollir algunes valoracions per fer la sessió conjunta d'interpretació dels resultats.

COM IDENTIFICAR...

... LA "DIETA EDUCATIVA" DE L'ALUMNAT?

La "**Dieta educativa**" s'ofereix com un recurs complementari que permet enriquir la informació obtinguda en l'EPA. En aquest sentit, aquest recurs o eina pretén identificar la les activitats d'aprenentatge, més enllà d'on aquestes s'hagin realitzat, amb l'objectiu de poder ajudar en la "preinscripció" o enriquiment de l'itinerari socioeducatiu.

Específicament, es distingeixen **4 dimensions o eixos**:

RENDIMENT ACADÈMIC-ESCOLAR (FORMAL)

Aquest eix es centra en avaluar el rendiment acadèmic dels alumnes, prenent en consideració les competències assolides en el darrer informe-avaluació escolar. Es busca identificar les assignatures o competències amb més dificultats, així com aquelles que despertin un major interès, i la seva vinculació amb activitats realitzades fora de l'escola.

ACTIVITATS EXTRAESCOLARS (NO FORMAL)

Aquesta dimensió examina les activitats extraescolars que els alumnes realitzen (incloent-hi la seva tipologia, la quantitat d'hores dedicades a la setmana...), les activitats que no es duen a terme i que els estudiants desitjarien fer, així com les raons d'aquestes preferències.

SERVEIS I EQUIPAMENTS MUNICIPALS (NO FORMAL)

Aquest eix es centra en els serveis i equipaments municipals disponibles per als alumnes, s'avalua la freqüència d'ús d'aquests serveis, el coneixement d'ells i les activitats realitzades, així com les preferències dels alumnes pel que fa a aquestes instal·lacions.

TEMPS LLIURE, RUTINES I AFICIONS (INFORMAL)

Aquesta dimensió aborda les activitats realitzades en el temps lliure, les aficions dels alumnes, les rutines diàries i l'ús de les xarxes socials. Es busca comprendre les preferències dels estudiants en aquest àmbit i les activitats que desitjarien realitzar.

A continuació s'especifica el procés per implementar la “dieta educativa”:

Pas 1. Anotar en un calendari setmanal (7 dies) les activitats i informacions que es mostren a partir de l'EPA confeccionada conjuntament amb l'aprenent, així com la possibilitat de realitzar preguntes posteriors de clarificació i ampliació a la família. Veure la següent taula per tenir una guia de preguntes específiques per acabar de recopilar informació més allà del que ens proporciona l'EPA.

Taula 2. Dimensions de la dieta educativa de l'alumnat

Rendiment acadèmic-escolar (formal)	A partir de l'assoliment de competències del darrer informe-avaluació escolar, avaluar les assignatures, competències on es presenten més dificultats, així com on hi ha un major interès, i quines es vinculen amb activitats realitzades fora de l'escola.
Activitats extraescolars (no formal)	Quines? Quantes hores a la setmana? Què no es fa i agradaria fer? Per què?
Serveis i equipaments municipals (no formals)	Quantes vegades a la setmana s'utilitza la biblioteca? Quins serveis i equipaments es coneixen (per exemple, teatre, piscina, ludoteca). Què es fa? Què t'agradaria fer?
Temps lliure, rutines, aficions (informal)	Quines activitats es realitzen en el temps lliure? Quines aficions tens? Quines activitats quotidianes? Utilització de xarxes socials? Què no fas i t'agradaria fer?

Pas 2. Avaluar la dieta educativa de l'infant a partir dels eixos d'avaluació de la taula 3. Es considera que un 200%, és a dir, un 50% de cada dimensió assolida, constitueix una dieta educativa equilibrada i diversa.

Taula 3. Eixos d'avaluació de les dimensions (“indicadors”)

Rendiment acadèmic-escolar (formal)	A partir de les avaluacions disponibles recents de l'alumne, per tant, sota indicadors que disposa el centre, el tutor, el personal docent. Cap problema significatiu representa un 50% (màxima puntuació).
Activitats extraescolars (no formal)	Es considera una activitat extraescolar com a 25% i la realització a partir de dues activitats un 50% (màxima puntuació).
Serveis i equipaments municipals (no formals)	1 activitat o recurs conegut i utilitzat equival a un 25%, mentre que com a mínim dos o més ja un 50%
Temps lliure, rutines, aficions (informal)	1 activitat es valora com a 25%, 3 activitats diverses o més com a 50% (per exemple, internet, llegir i excursions)

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

Barron, B. (2006). Interest and self-sustained learning as catalysts of development: A learning ecology perspective. *Human Development*, 49, 193-224.

Civís, M. i Díaz-Gibson, J. (2021). Validation of micro-strategies in the NetEdu tool: a tool to connect educational ecosystems. *Culture and Education*, 33(3), 455-485.

Coll, C. (2013). El currículum escolar en la nueva ecología del aprendizaje. *Aula*, 219, 31-36.

Coll, C., Esteban-Guitart, M. i Iglesias, E. (2020). *Aprenentatge amb sentit i valor personal. Estratègies, recursos i experiències de personalització educativa*. Editorial Graó.

Del Río, P. i Del Río, M. (2008). La construcción de la realidad por la infancia a través de su dieta televisiva. *Comunicar*, XVI(31), 99-108.

Esteban-Guitart, M. (2021). Trayectorias personales de aprendizaje. Qué son y cómo incorporarlas a la práctica educativa. *Aula*, 308, 10-14.

González-Patiño, J. i Esteban-Guitart, M. (2014). Some of the challenges and experiences of formal education in a Mobile-Centric Society. *Digital Education Review*, 25, 64-86.

**Centres educatius en clau Educació a temps complet:
Aprofundint en l'equitat i les connexions**
3 preguntes clau i 2 recursos d'autovaloració
Per Moisès Esteban-Guitart i Edgar Iglesias Vidal (UdG)

RECURS 1: El mesograma educatiu (MesEdu).



ESCOLA

